

නිකුත් කළේ

ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

දිනය

2024 මාර්තු 26

මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය: අංක 02 - 2024 මාර්තු

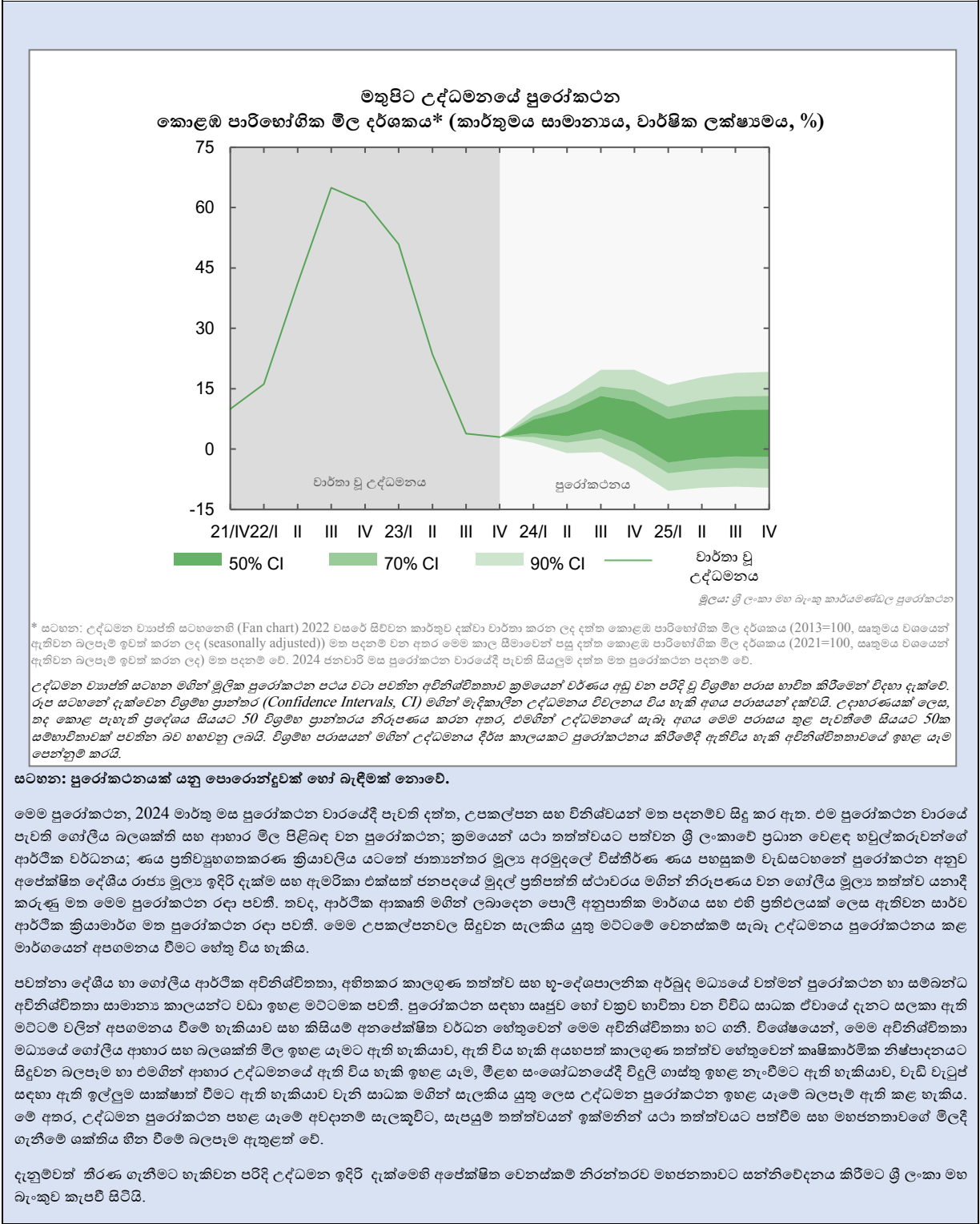
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු කරයි

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය 2024 මාර්තු මස 25 වැනි දින පැවති රැස්වීමේදී මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 8.50 සහ සියයට 9.50 දක්වා පදනම් අංක 50කින් අඩු කිරීමට තීරණය කළේය. ආර්ථිකයට එහි විභව නිමැවුම් මට්ටම කරා ළඟා වීමට සහාය වෙමින්, මැදි කාලීනව උද්ධමනය ඉලක්කගත සියයට 5ක මට්ටමේ පවත්වාගෙන යෑම සඳහා වත්මන් සහ අපේක්ෂිත දේශීය හා ගෝලීය සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා පිළිබඳ මනාව සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය මෙම තීරණයට එළැඹිණි. මෙම තීරණයට එළැඹීමේදී, අඩු මට්ටමක පවතින සමස්ත ඉල්ලුම් තත්ත්ව, උද්ධමනය මත බදු ව්‍යුහයේ මෑත කාලීනව සිදු කළ වෙනස්කම්වල බලපෑම අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු වීම, මෑතකාලීනව විදුලි ගාස්තු අඩු කිරීම හේතුවෙන් හිතකර නුදුරු කාලීන උද්ධමන ප්‍රවණතා, මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා, විදේශීය අංශයේ අධික පීඩන නොමැති වීම සහ වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල පහළ යෑම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑමේ අවශ්‍යතාව යනාදිය පිළිබඳව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අවධානය යොමු කළේය. ඉදිරි කාලයේදී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් විභව නිමැවුම් මට්ටමට වඩා අඩු මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇති බැවින් නුදුරු කාලීනව උද්ධමනය ඉහළ යෑම සඳහා පවතින අවදානම් මගින් මැදි කාලීන උද්ධමන ඉදිරි දැක්මෙහි සැලකිය යුතු වෙනස්කමක් සිදු නොවනු ඇතැයි මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයේ අදහස විය. ඉදිරි කාලයේදී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික සාමාන්‍යකරණය වීම වේගවත් කරමින් මූල්‍ය ආයතන විසින් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික, විශේෂයෙන්ම ණය පොලී අනුපාතික වෙත ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් හා පූර්ණ ලෙස සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අවධාරණය කළේය.

ඉදිරි කාලය තුළදී උද්ධමනය ඉලක්කගත මට්ටමට ළඟා වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (කො.පා.මි.ද., 2021=100) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය, ප්‍රධාන වශයෙන් ආහාර නොවන කාණ්ඩයේ උද්ධමනය අඩු වීම හේතුවෙන්, 2024 ජනවාරි මාසයේ පැවති සියයට 6.4 සිට 2024 පෙබරවාරි මාසයේදී සියයට 5.9 දක්වා පහළ ගියේය. 2024 පෙබරවාරි මාසයේ ආහාර උද්ධමනය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනමින් ඉහළ ගියද, ආහාර මිල ගණන් අඩු වීම පිළිබිඹු කරමින් මාසික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත අවධමනයක් වාර්තා කළේය. ආර්ථිකයේ යටිදැරි ඉල්ලුම් පීඩන පිළිබිඹු කරන මූලික උද්ධමනය ද 2024 පෙබරවාරි මාසයේදී සියයට 2.8ක් ලෙස අඩු මට්ටමක පැවතුණි. තවද, උද්ධමනය මත 2024 ජනවාරි මාසයේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද එකතු කළ අගය මත බදු සංශෝධනවල බලපෑම

අපේක්ෂා කළ මට්ටමේ ඉහළ අගයක් නොවන බව 2024 වසරේ පළමු මාස දෙක තුළදී වාර්තා වූ උද්ධමනය මගින් පෙන්නුම් කරයි. තවද, එකතු කළ අගය මත බදු සංශෝධනවල බලපෑම හේතුවෙන් තාවකාලිකව උද්ධමනය ඉහළ යෑම, මෑතකදී සිදු කරන ලද විදුලි ගාස්තු සංශෝධනය සහ ආහාර මිල ගණන් අඩු වීම මගින් යම් ප්‍රමාණයකට සමනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බැවින්, පෙර පුරෝකථන හා සසඳන විට, ඉදිරි මාසවලදී උද්ධමනය පහළ මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව, උද්ධමනය ඉදිරි කාල සීමාව තුළදී ඉලක්කගත මට්ටමට ළඟා වී මැදිකාලීනව උද්ධමන ඉලක්කය ආසන්නයේ පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම ඉදිරි කාලයේදී ද අඛණ්ඩව සිදු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ඇස්තමේන්තුවලට අනුව, 2023 තුන්වන කාර්තුවේදී වාර්තා වූ සියයට 1.6ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයෙන් පසුව, 2023 සිව්වන කාර්තුවේදී ආර්ථිකය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 4.5කින් වර්ධනය වී ඇත. 2022 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 7.3ක (සංශෝධිත) ආර්ථික සංකෝචනය හා සැසඳීමේදී, 2023 වසරේ දෙවන භාගයේ වාර්තා වූ හිතකර වර්ධන ප්‍රවණතා 2023 වසරේ සමස්ත ආර්ථික සංකෝචනය සියයට 2.3 දක්වා සීමා කිරීමට උපකාරී විය. මෙම වර්ධන ප්‍රවණතාව ඉදිරි කාර්තුවලදී ද අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉදිරි කාලය තුළදී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහළ යනු ඇත

මෙතෙක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සහ දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණ ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික හා සම්බන්ධ අවදානම් අධිමිල පහළ යෑම හේතුවෙන් සමස්ත වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, මෑත මාසවලදී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික, විශේෂයෙන් ණය පොලී අනුපාතික පහළ යෑමේ ශීග්‍රතාවය අඩු වූ අතර, 2024 වසරේ මුල් මාස දෙක තුළදී සැලකිය යුතු පහළ යෑමක් වාර්තා කළ රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතිකවල යම් වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. මේ අතර, 2023 ජූනි මාසයේ සිට ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණය, ඵ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල අතිප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් රුපියල්වලින් ගණනය කිරීමේදී වූ සංකෝචනාත්මක බලපෑම සහ උත්සව සමය වෙනුවෙන් ලබාගත් ණය පියවීම් හේතුවෙන් 2024 ජනවාරි මාසයේදී අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළේය. කෙසේ වෙතත්, 2024 පෙබරවාරි සඳහා වන මූලික දත්ත මගින් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලබා දුන් ණයෙහි යම් වර්ධනය වීමක් පිළිබිඹු වේ. පවතින ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය සහ අද දින සිට ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කිරීම හරහා වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩුවනු ඇති අතර, ඉදිරි කාලය තුළදී බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදෙන ණය ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීම දිරිමත් කරනු ඇත.

විදේශීය අංශයෙහි වර්ධන ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පවතී

ආනයන ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2023 වසරේ අනුරූප කාලයට සාපේක්ෂව 2024 ජනවාරි මාසයේදී වෙළඳ හිඟය පුළුල් වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, සේවා වෙළඳාම, ප්‍රධාන වශයෙන් සංචාරක ඉපැයීම් 2024 පෙබරවාරි මාසයෙන් අවසන් වූ මාස දෙක තුළදී සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවල ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව තවදුරටත් පැවතුණි. චීන මහජන බැංකුවෙන් ලද විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම ද ඇතුළත්ව දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය 2024 පෙබරවාරි මස අවසානය වන විට ඵ. ජ. ඩොලර් බිලියන 4.5ක් දක්වා වර්ධනය විය. විදේශ මුදල් පිටතට ගලායෑමට සාපේක්ෂව වැඩි වශයෙන් විදේශ මුදල් ගලා ඒම මධ්‍යයේ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් මහ බැංකුව විසින් සැලකිය යුතු ශුද්ධ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් මිලදී ගැනීම මගින් දළ නිල සංචිත ගොඩනංවා ගැනීමට සහාය විය. 2023 වසරේදී ඵ. ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 12.1කින් අතිප්‍රමාණය වීමක් වාර්තා කළ ශ්‍රී ලංකා රුපියල, මහ බැංකුව විසින් සැලකිය යුතු ලෙස විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම මධ්‍යයේ වුවද 2024 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී තවදුරටත් සියයට 6.7කින් අතිප්‍රමාණය විය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහනෙහි

දෙවන සමාලෝචනයට අදාළව ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමඟ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ නිලධාරී මට්ටමේ එකඟතාවයකට එළැඹුණු අතර 2024 හතරවන වගන්තිය යටතේ උපදේශනය සිදු විය.

මැදි කාලීන ස්ථායී උද්ධමන ඉදිරි දැක්ම සහ අඩු ඉල්ලුම් පීඩන පැවතීම හේතුවෙන් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු කෙරේ

ඉහත දැක්වූ වත්මන් සහ අපේක්ෂිත සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා සැලකිල්ලට ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය, 2024 මාර්තු මස 25 වැනි දින පැවති රැස්වීමේදී, මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 8.50 සහ සියයට 9.50 දක්වා පදනම් අංක 50කින් අඩු කිරීමට තීරණය කළේය. උද්ධමනයේ මෑත කාලීන සහ ඉදිරි මාසවල අපේක්ෂිත වෙනස්කම් සඳහා සැපයුම් මත පදනම් වූ සහ පරිපාලිත මිල ගණන් හේතු වී ඇති අතර, උද්ධමන අපේක්ෂා මනාව පාලනය වී ඇති බව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයේ අදහස විය. මුදල් ප්‍රතිපත්තිය තවදුරටත් ලිහිල් කිරීම මගින් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික, විශේෂයෙන්ම ණය පොලී අනුපාතික, පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණය අඛණ්ඩව ඉහළ නැංවීම සඳහා වන හිතකර මට්ටම් දක්වා තවදුරටත් පහළ යෑම සඳහා අවශ්‍ය අවකාශය සලසා දෙමින් ආර්ථිකය අඛණ්ඩව යථා තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා සහාය වනු ඇතැයි මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයේ අදහස විය. මීට අමතරව, රුපියල් වලින් නාමකරණය කරන ලද ණය උපකරණ මත වූ උපරිම පොලී අනුපාතික පිළිබඳව 2023 අගෝස්තු මස නිකුත් කරන ලද 2023 අංක 01 දරන මුදල් නීති පනත් නියෝගය, සමස්ත වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික පහළ යෑම සඳහා දායක වී ඇති අතර, එමගින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ළඟාකරගෙන ඇති බව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයේ අදහස විය. එම නියෝගය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු තවදුරටත් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සිදු වීම හේතුවෙන්, එම නියෝගයේ දක්වා ඇති සීමාවන් තවදුරටත් අදාළ නොවන බැවින් සහ ආර්ථිකය සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වන විට නියාමන ක්‍රියාමාර්ගවලින් ඉවත් වී වෙළඳපොළ පදනම් කරගත් උපකරණ වෙත යොමු වීමේ අරමුණින්, මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය 2023 අංක 01 දරන මුදල් නීති පනත් නියෝගය වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි අත්හිටුවීමට කිරීමට තීරණය කළේය. අවසාන වශයෙන්, මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා තත්ත්ව වැඩිදියුණු වීමත් සමඟ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ යෑම සැලකිල්ලට ගනිමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් වෙත පිවිසීම සඳහා පවත්නා සීමාවන් 2024 අප්‍රේල් 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ඉවත් කිරීමට මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය තීරණය කළේය. මෙමගින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ වෙළඳපොළ මත පදනම්ව සම්ප්‍රේෂණය වීමට තවදුරටත් සහාය වනු ඇත. මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිලාභ ව්‍යාපාර සහ කුටුම්භ වෙත ප්‍රමාණවත් ලෙස සම්ප්‍රේෂණය වීම තහවුරු කිරීම සඳහා සියලු මූල්‍ය ආයතන වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු කිරීම සඳහා කඩිනම් පියවර ගැනීමේ අවශ්‍යතාව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අවධාරණය කළේය.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණය	ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික අඩු කළ අතර ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය නොවෙනස්ව පවතී	
	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR)	8.50%
	නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR)	9.50%
	ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය (SRR)	2.00%

තොරතුරු සටහන:

මහ බැංකු අධිපති ආචාර්ය පී නන්දලාල් වීරසිංහ මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2024 මාර්තු මස 26 වැනි දින පෙ.ව. 9.00ට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සන්ථාගාරයේදී මාධ්‍ය හමුවක් පැවැත්වෙන අතර එය ශේෂ්ඨවත් සහ යු ටියුබ් ඔස්සේ සජීවීව විකාශය කෙරේ.

මිලහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති නිවේදනය මින් පෙර ප්‍රකාශ කළ දිනට පෙර එනම් 2024 මැයි මස 28 වැනි දින නිකුත් කිරීමට නියමිතය.

* දත්ත ඇමුණුම වෙත ප්‍රවේශය https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/mpr02_2024_s.pdf